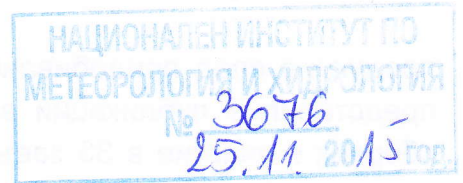

РЕЦЕНЗИЯ

от доц. д-р Елисавета Лазарова Пенева – член на научно жури в конкурс за заемане на академична длъжност “професор” по професионално направление 4.1. Физически науки (Метеорология)

Настоящата рецензия е изготвена на основание на Заповед на Директора на НИМХ-БАН № 163 от 30.09.2015 г. и решение на заседанието на научното жури от 8.10.2015 г. Тя е съобразена с изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за неговото приложение (ППЗРАСРБ), Правилника на БАН и Правилника на НИМХ-БАН по ЗРАСРБ. Рецензията е съставена от три части и заключение.

I. Изисквания към кандидата

Единствен участник в конкурса е доц. д-р Таня Кирилова Маринова. Тя отговаря на условията за кандидатстване за академичната длъжност "професор" по чл. 29 (1), (2) ЗРАСРБ, чл. 60 (1) ППЗРАСРБ, чл 2 т.4.4 от Правилника на БАН и чл. 54 от Правилника на НИМХ-БАН по ЗРАСРБ, а именно: 1) придобила е ОНС „доктор“ през 1991 г.; 2) има стаж по специалността над 7 години (37 години); 3) заемала е длъжността „доцент“ (по-точно ст. н.с. 2 ст. и след това доцент) в НИМХ повече от 2 години (5 години); 4) представила е 9 публикации в списания, 3 доклада на международни форуми, 1 в сборник; 5) ръководила е 19 завършили проекта.

Таня Маринова завършва в Софийски университет „Св. Климент Охридски“ през 1978 г. висше образование по Физика, специалност „Метеорология“, еквивалентно по сегашната квалификация на магистър по Метеорология. Веднага след завършването започва работа в НИМХ-БАН като физик-метеоролог, като работи в няколко секции. Постепенно заема длъжностите н.с. 2 ст., н.с. 1 ст., ст.н.с. 2 ст. и доцент. След 1996 г. е ръководител на секция „Създаване и управление на база метеорологични данни“, впоследствие секция „Метеорологични бази данни и информационно обслужване“. В периода 1987-1990 г. е била аспирант и е придобила ОНС „доктор“ през 1991 г. (по-точно еквивалентната по това време титла кандидат на физическите науки). Според представените ми документи не констатирам наличие на нарушения в процедурата, считам критериите за допустимост на кандидата до конкурса за изпълнени, което ми даде основание да напиша рецензията си.

II. Изисквания към научно-изследователската дейност

Според изискванията на чл. 29 (1), т. 3, т. 4, чл. 29 „б“ (2), т. 2 от ЗРАСРБ и чл. 60 (1) т. 3 и т. 4, чл. 61 (2) т. 2 от ППЗРАСРБ кандидатът е представил научната си

продукция след придобиването на ОНС „доктор“ и хабилитирането. Кандидатът е представил 9 публикации в списания, 3 доклада на международни форуми, 1 в сборник и участие в 33 завършили проекта. В таблицата те са описани в обобщен вид, а по-долу са описани по-подробно.

**ОБОБЩЕНА ТАБЛИЦА
ЗА ОБЕМА И ВИДА НА НАУЧНАТА ПРОДУКЦИЯ**

На доц. д-р Таня Кирилова Маринова

№	Вид на научната продукция	За участие в конкурса за професор			
		Броя	У нас	В чужбина	Самостоятелни
1.	Монографии	1		1	
2.	Студии				
3.	Научни статии	9	7	2	
4.	Научни доклади	3		3	
5.	Ръководство на завършили успешно проекти с външно за БАН финансиране	26	20	6	
6.	Внедрявания в практиката	3	3		
7.	Учебна дейност за студенти, специалисти с висше образование и докторанти	1	1		1
8.	Методически и технически ръководства				
	Общо:	43	31	12	1

А. Описание на публикациите.

Списъкът на публикациите съдържа 1 в импактното чуждестранно списание *Climate of the past*; 1 в чуждестранното списание *Journal of International Scientific Publications: Ecology and Safety*; 7 в Българското списание по метеорология и хидрология; 3 доклади, публикувани в сборници от конференции; 1 глава от тематичен сборник на Springer. С изключение на една статия на български език, останалите са на английски. По-голямата част от публикациите касая обработка на климатични данни и изводи за режима на валежите, проливните валежи и гръмотевични бури, вятъра и сушата за различни части на България и свързаните с

тях синоптични обстановки. Статията в импактно списание е върху методите за хомогенизация на месечни данни.

Открити са 99 цитирания на 11 публикации, като най-много цитати има статията в *Climate of the past* по алгоритмите за хомогенизиране на месечни данни – 48 на брой. 27 цитирания бележи и публикация, която не е представена за този конкурс и се отнася за изследване на екстремните валежи в България. Публикациите се цитират както в български работи, така и от чужди автори, това говори добре за разпознаваемостта на работите на Маринова в чужбина. Повечето от статиите са дело на колектив.

Б. Описание на научно-изследователските проекти и източниците на финансиране.

Кандидатката има и впечатляваща дейност в научно-изследователски проекти – 6 международни и 27 национални, като 26 от тях са с външно финансиране. Важно е да се отбележи, че Маринова е ръководител на 19 от тях. 7 проекта са финансирани от БАН. Чуждестранните източници на финансиране са Европейската комисия, Световната метеорологична организация, Европейските метеорологични служби, Европейския фонд за регионално развитие, Европейската програма за международно коопериране за Югоизточна Европа. Български източници на финансиране са разнородни: Консорциум Енвироплан, ВЕЦ Своге, Общините Благоевград, Пловдив, Стара Загора и Плевен, Химкомплект Инженеринг, Еолика Суворово, Изпълнителна агенция по околна среда, Рила газ ЕАД. Тематиката на проектите е свързана с организацията и използването на метеорологични и климатични данни, разработване на информационни продукти и метеорологично осигуряване за територията на България. Ролята на доц. Маринова в тези проекти е водеща, тя е ръководител на повечето от тях. Компетенцията на доц. Маринова е призната и на световно ниво, за което говори участието ѝ в експертната група по метаданни и климатични приложения в Комисията по климатология на СМО. Тя е участвала и в написването на голям брой експертни оценки за Министерството на околната среда, Министерството на здравеопазването, Министерство на земеделието и горите, Министерство на транспорта и съобщенията, Министерство на образованието и науката, Министерство на отбраната, “Главболгарстрой” АД, Летище София, ТЕЦ Марица Изток III, ТСС–Динев” ООД.

В. Информация за използване на резултатите научно-изследователската дейност на кандидата в научно-приложната и оперативната дейност на НИМХ-БАН. Внедрявания на научни разработки в националното стопанство. Документи, на които се основават претенциите на кандидата.

Резултатите от тези проекти са довели до 3 внедрявания, от които най-значимото е въвеждане на метеорологична база данни *MeteoDB* в оперативната

практика на НИМХ. За доказателство служат документите, издадени от директора на НИМХ.

Г. Описание на научните и научно-приложните приноси на кандидата и до каква степен са самостоятелни.

Приносите на кандидатката са разделени на научни и научно-приложни. От научните са изброени:

- разработването на методи за хомогенизация на месечни данни (това е публикувана работа с множество цитирания); в резултат на тези изследвания се хомогенизират многогодишни редици от месечни данни за температурата и валежа на територията на България
- изследване на режима на валежите и гръмотевичните бури с типизация на синоптичните обстановки, обуславящи опасни валежи; новото при тези изследвания е, че валежите се класифицират в 5 категории и се анализират синоптичните ситуации, които водят до опасни проливни дъждове.
- изследване на случаите със суховеи и суши; изчисляват се индекси на засушаване за непланинската част на България и се правят изводи за връзката с атмосферната циркулация през последните десетилетия.

Като научно-приложни са изброени:

- създаването и поддържането на метеорологичната база данни в НИМХ; създаването на дигитален архив на книжните материали в НИМХ;
- разработване на софтуер за информационно осигуряване и специализирани обработки на данните за валежа, дигитализиране с ГИС.

Във втората група са все дейности, които модернизират метеорологичната служба и са пряко свързани с оперативната работа на НИМХ, без които НИМХ не може да изпълнява поетите задължения по международни и национални спогодби. Доц. Маринова не е самостоятелен изпълнител, но с водеща роля, тъй като е ръководител на колектива, изпълняващ разработките.

Доц. Маринова провежда и учебна дейност: чете лекции в курса за докторанти и млади учени по „Архивиране, обработка и използване на метеорологична информация“. Освен всичко описано дотук тя ръководи оперативната работа по дигитализиране на метеорологичната информация, поддържане на дигиталния и книжен архив, качествен контрол на метеорологичната информация, техническа поддръжка на компютрите, осигуряване на данни за целите на НИМХ.

III. Мнения, препоръки и бележки

Като забележка бих отбелязала, че справка за открити цитати би могло да включва всички публикации на кандидата, а не само тези след хабилитацията, представени за конкурса. Това би дало мярка за продължаващи цитирания и импакт във времето.

Заклучение

От направената проверка на представените материали за конкурса не са констатирани нарушения в процедурата. Спазени са изискванията на чл. 29 (1), 29 „б“ (2), т.1 и т. 2 от ЗРАСРБ, чл. 60 (1), чл. 61 (1) и (2), т. 1 и т. 2 от ППЗРАСРБ, чл 2 т.4.4 от Правилника на БАН към ЗРАСРБ и чл. 54 от Правилника на НИМХ-БАН към ЗРАСРБ.

Въз основа на запознаването с документите на кандидата по конкурса доц. д-р Таня Маринова и представените от нея публикации моята оценка на кандидатурата ѝ за професор по „Метеорология“ е положителна. Препоръчвам на Научния съвет на НИМХ-БАН да гласува за избирането ѝ на академичната длъжност "професор" в професионално направление 4.1. Физически науки (Метеорология) в НИМХ-БАН.

Дата: 23.11.2015 г.

РЕЦЕНЗЕНТ:

доц. д-р Е. Пенева